

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tas-16 ta' Novembru, 2007

Citazzjoni Numru. 159/2007

A

-vs-

B.

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentat fit-13 ta' April, 2007 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett:

1. Illi l-kontendenti żżewġu fit-28 ta' Ottubru, 1989 kif jirriżulta mill-anness ċertifikat taż-żwieġ (Dok. "A").

2. Illi l-kunsens tal-partijiet inkiseb bi vjolenza, morali u biża' u dan kif kontemplat fl-Artikolu 19 (1) (a) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

3. Illi l-kunsens ta' l-attribuci nkiseb b'qerq dwar xi kwalita' tal-konvenut li tista' mix-xorta tagħha tfixkel serjament il-ħajja miżżewġa kif kontemplat fl-Artikolu 19(1)(c) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

4. Illi l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b'difett ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja matrimonjali jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha kif kontemplat fl-Artikolu 19(1)(d) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

5. Illi l-kunsens tal-partijiet inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' xi wieħed jew iktar ta' l-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa kif kontemplat fl-Artikolu 19(1)(f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

6. Illi l-konvenut għalkemm mhux interdett jew marid b'moħħu, ma kellux fiż-żmien li sar iż-żwieġ, ukoll minħabba raġuni temporanja, setgħat intelletwali jew ta' rieda biżżejjed biex jinħoloq kunsens għaž-żwieġ u dan kif kontemplat fl-Artikolu 19(1)(h) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

7. Illi għalhekk iż-żwieġ kontrattat bejn il-kontendenti huwa null u bla effett għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi.

Għaldaqstant l-esponenti titlob umilment li din l-Onorabli Qorti jogħgobha:

(i) tiddikjara null u bla effett għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi iż-żwieġ kontrattat bejn il-kontendenti fit-28 ta' Ottubru, 1989.

Bl-ispejjeż u l-konvenut ingunt in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat illi l-konvenut naqas li jirrispondi u għalhekk huwa kontumaċji skond il-liġi.

Rat l-atti proċesswali.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat l-affidavit ta' l-attriċi u ta' omissis.

Rat il-verbal tas-seduta ta' l-4 ta' Ottubru, 2007 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fit-28 ta' Ottubru, 1989 a bażi ta' l-Artiklu 19 (1) (a), (c), (d), (f) u (h) tal-Kapitlu 255 tal-Ligijiet ta' Malta. Il-konvenut huwa, kif ingħad, kontumaċji u ma ressaqx provi.

Madankollu, kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; *“F’materja ta’ żwieġ illi huwa ta’ ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b’hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta’ kreditu likwidu jew responsabilita’ ta’ xi kollizjoni imma f’kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kapriċċożament wara xi żmien ta’ żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta’ diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero’ dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta’ dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju.”* (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991). Dan japplika anke f'każ ta' ammissjoni u allura *multo magis* fil-każ in eżami billi l-kontumaċja skond il-liġi tagħna hija konsiderata bħala kontestazzjoni.

L-artikli ċitati mill-attriċi jirrigwardjaw;

19 (1) (a) – kunsens miksub bi vjolenza, morali u biza’.

19 (1) (c) – qerq dwar il-kwalita’ tal-konvenut;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – kunsens miksub bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew element essenzjali tiegħu;

19 (1) (h) – kunsens marbut ma' kondizzjoni fil-futur.

Mill-provi mressqa l-Qorti jidhrilha li dan iż-żwieġ falla kważi mill-ewwel u dan ġara għal diversi raġunijiet imputabbli lill-konvenut. Huwa evidenti n-nuqqas estrem ta' maturita' tal-partijiet eżistenti meta ngħata l-kunsens. Naturalment f'każ bħal dan il-Qorti trid tiġi konvinta sew. Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006);

“Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-ligi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun prezunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.”

Kawżali ta' l-attriċi hija, fost oħrajn, in-nuqqas ta' diskrezzjoni. Kif qalet il-Qorti fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995); *“B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta f'it jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.”* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awwissu,

1995). Madankollu hemm ukoll indikazzjoni li kif ġia' ingħad, il-partijiet baqgħu għaddejnin tul l-għerusija mingħajr ma ntebħu li ż-żwieġ ma seta' qatt jirnexxi bejniethom.

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; *“Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomlajja psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jigifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.”*

Mill-provi mressqa mill-attriċi jidher ċar li l-konvenut ma kienx idoneju għaż-żwieġ li beda ħażin u spiċċa agħar. Il-mod kif ġab ruħu ma' l-attriċi mill-ewwel ġranet taż-żwieġ jindikaw li kellu problema serja ta' attitudni u wieħed jissimpatizza ma' l-attriċi għall-isfortuna li messitha. Sfortunatament għaliha kienet issikkatha wisq mill-ġenituri tagħha u ż-żwieġ kien għaliha mezz ta' ħarba. Dawn huma sitwazzjonijiet komuni ħafna f'dawn it-tip ta' kawżi. L-attriċi li saret taf lill-konvenut meta kellha erbatax-il sena ħasbet ukoll li għax dan kien ikollu l-flus f'idejh kienu se jkunu kuntenti u ma jonqoshom xejn iżda l-verita' kienet ferm 'il bogħod minn dan u jirriżulta li anke fil-*honeymoon* beda jsawwatha – xi ħaġa li anke rriżultat mill-atti tal-kawża ta' separazzjoni bejn il-partijiet u li ġew annessi ma' l-atti ta' din il-kawża.

Għal dawn il-mottivi kollha l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fit-28 ta' Ottubru, 1989. L-ispejjeż ikunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----